

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Resp. Angeli non possunt naturaliter certū cognoscere futura contingentia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83594](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83594)

in se, nisi ipsa consentiat. Ergo exigit, ut non nisi ipsa consentiente, necessarius ad certam actum ejus liberorum ut sunt in se notitiam concursus exhibeatur alteri creaturæ rationali. Ergo actus liberi creaturæ rationalis soli Deo ut sunt in se innotescent naturaliter, quia creatura rationalis soli Deo subjacet, sive quia creatura rationalis in actus suos liberos dominium dominio solius Dei subordinatur.

Porrò diximus Angelos non posse naturaliter certò cognoscere secreta cordium: dubium enim non est, quòd ea cognoscere possint conjecturaliter ex quibuldam signis seu effectibus, quibuscumque necessariam non habeant connexionem. Hoc dicit S. Thomas loco citato. *Cogitatio cordis, inquit, dupliciter potest cognosci. Uno modo in suo effectu; & sic non solum ab Angelo, sed etiam ab homine cognosci potest; & tanto subtilius, quanto effectus huiusmodi fuerit magis occultus. Cognoscitur enim cogitatio interdum non solum per actum exteriorem, sed etiam per immutationem vultus; & etiam Medici aliquas affectiones animi per pulsus cognoscere possunt, & multo magis Angeli, vel etiam demones, quanto subtilius huiusmodi immutationes occultas corporales percipiunt.* De hac autem conjecturali Angelorum cognitione intelligendus est S. Augustinus lib. de divinatione c. 5, cum ait: *Angeli hominum dispositiones non solum voce prolatis, verum etiam cogitatione conceptas, cum signa quedam ex animo exprimuntur in corpore, tota facilitate perdiscunt; ut observat S. Thomas.*

ARTICULUS II.

Utrum Angeli cognoscant futura strictè contingentia.

RESPONSIO. I.

Angeli non possunt naturaliter certò cognoscere futura strictè contingentia. Est de fide.

Prob. Futura strictè contingentia sunt ea, quæ immediatè vel mediatè dependent à causis liberis. Atqui ejusmodi futura non possunt naturaliter certò cognosci ab Angelis. Ergo, &c. Prob. min. Nam si possent naturaliter ab Angelis certò cognosci, possent naturaliter ab illis certò prædicti. Consequens evidenter repugnat Scripturæ sacræ, & Patribus. Ergo, &c.

Prob. min. Nam Scriptura sacra & Patres certam futurorum strictè contingentium prædictionem Deo propriam esse, evidenter docent. Sic Isaia c. 41. dicitur: *Accedant (Gentium idola) & nuncient nobis quæcumque ventura sunt. . . . Quæ ventura sunt indicate nobis. Annunciare quæ ventura sunt in futurum, & scimus quia Dii estis vos, Et c. 46. Ego sum Deus, & non est ultra Deus, nec est similis mei, annuncians ab exordio novissimum, & ab initio quæ necdum facta sunt dicens.*

Suffragantur Patres, ut Tertullianus in Apol. c. 20. ubi sic ait: *Idoneum, opinor, testimonium divinitatis, veritas divinationis.* Et S. Chrysostomus homil. 18. in Joan. *In miraculis, inquit, sæpe sub veritatis umbra decipi possumus: certa autem prædictio futurorum, immortalis Dei dumtaxat opus est. Quòd si quando demones aliquid prædixerunt, stultum & incautum vulgus deceptum: eorum namque vaticinia passim falsa deprehenduntur.*

Confirm. Illud non potest naturaliter Angelis competere, quod soli Deo naturaliter convenit. Atqui certò cognoscere futura strictè contingentia, soli Deo naturaliter convenit. Ergo, &c. *Prob. min.* ex Patribus. Nam sic loquitur S. Hilarius lib. 9. de Trin. n. 61. *Proprium autem Deo quid aliud (magis) quam cognitio futurorum est? Et S. Cyrillus lib. 4. in Joan. c. 4. Nulli alii, quam uni ac soli naturali Deo, futura nosse convenit, de quo & scriptum est: Qui novit omnia antequam fiant. Addi potest consensus mortalium omnium, etiam Ethnicorum, quibus adeò persuasum fuit verum divinitatis characterem esse prænotionem futurorum, ut eorum prædictionem nomine divinationis nuncuparint, & homines, qui futura prædicebant, divinos, hoc est, homines divi-*

nitis inspiratos appellaverint. Quam ob rem demon, ut se Gentilibus probaret Deum, in variis orbis partibus olim fundebat oracula, quibus prænu-
ciabat eventus futuros.

Prob. 2. ratione. Nam si Angeli possunt naturaliter certò cognoscere futura strictè contingentia, vel possunt ea certò cognoscere immediatè in se ipsis, vel saltem mediatè in complexione causarum, à quibus dependent. Neutrum dici potest. Non primum: cum enim futura, quandiu futura sunt, non aliud habeant in se, quam veritatem objectivam, non possunt immediatè in se ipsis cognosci, nisi ab intellectu increato, qui ob summam suam perfectionem summè completus & determinatus est ad cognoscendum omne cognoscibile, hoc ipso præcise quòd cognoscibile est, adeoque ad immediatam cognitionem objecti nihil aliud prærequirit ex parte illius, quam meram intelligibilitatem, seu, quod idem est, quam veritatem objectivam, hoc est, posse aliquid de eo verè enunciari. Non etiam secundum: nam futura certò cognosci non possunt in complexione causarum à quibus dependent, nisi cum illa necessariam habeant connexionem. Sed futura strictè contingentia non habent necessariam connexionem cum complexione causarum suarum; cum ex his causis saltem aliqua sit libera, & ad opposita activè indifferens, quæ proinde non nisi contingentem habere potest connexionem cum eventu futuro, ab ea dependente. Ergo, &c.

Dices. Potest naturaliter Angelus certò cognoscere futurum ope speciei sibi concretae, futurum illud representantis. Ergo potest naturaliter Angelus certò cognoscere futurum immediatè in se ipso: objectum enim quod per speciem cognoscitur, dicitur immediatè in se ipso cognosci. *R.* Esto ant. Neg. conseq. Dato enim quòd species ejusmodi sit possibilis, sequitur tantum quòd Angelus possit supernaturaliter aut præternaturaliter certò cognoscere futurum immediatè in se ipso. Ratio est, quia species ejusmodi nulli intellectui creato connaturalis esse potest; alioqui Scripturæ & Patres gratis & falsò dicerent futurorum certam prænotionem esse characterem divinitatis. Atqui cognitio certa, quæ sine medio supernaturali vel saltem præternaturali haberi non potest, non est naturalis, sed supernaturalis, vel saltem præternaturalis cognitio. Ergo, &c.

Non possunt igitur naturaliter Angeli futura strictè contingentia certò cognoscere, certitudine scilicet, cui saltem de lege ordinaria subesse falsum non potest, quæ physica certitudo dicitur: nam de hac etiam certitudine, & non solum de metaphysica, responsio nostra intelligenda est. At ex hominis temperamento, habitibus, vivendi & agendi ratione, consiliis exterius manifestatis, occasionibus, & aliis ejusmodi indicibus, possunt futuram ejus determinationem conjicere verisimiliter, imò & interdum certò certitudine morali, modò majore, modò minore.

Dices. Boni Angeli certò prænunciant futura libera. *R.* dist. Certò prænunciant futura libera, certò cognita naturaliter. *N.* Certò cognita per revelationem eis factam à Deo, cujus ministri sunt & organa, & cujus nomine futura illa prænunciant, *C.* Audiamus Sanctum Damascenum lib. 2. orth. fid. cap. 4. ubi ita loquitur: *Ac futura quidem, tamen si ea nec Dei Angeli, nec demones norint (naturaliter) utrique tamen prædicunt, sed dispari modo. Angeli enim futuros eventus non aliter prædicunt, quam Deo ipsis quæ futura sunt deigente, ac prædicere imperante. Quo fit, ut ea omnia eveniant, quæ ab ipsis prædicuntur. Demones autem ipsi quoque prædicunt, interdum videlicet, quia ea, quæ procul geruntur, cernunt: interdum sola conjectura ducti. Ex quo etiam efficitur, ut plerumque mentiantur.*

Quæres, utrum saltem futura latè contingentia certò cognoscant naturaliter Angeli?

R. Futurum latè contingens dicitur illud, quod dependet à causis necessariis, & ex se ad unum determinatis, sed quæ ab aliis causis naturalibus impediti pos-

possunt. Jam verò causæ illæ, à quibus dependet futurum latè contingens, vel impediuntur ut in pluribus, vel ut in paucioribus tantum. Si primum, Angeli non possunt habere nisi levem conjecturam de futuro latè contingenti. Si secundum, possunt Angeli naturaliter de futuro latè contingenti moralem habere certitudinem, & quidem eò majorem, quòd causas, à quibus futurum illud dependet, rariùs contingit impediri.

Hinc argue Angelos nequidem circa futura latè contingentia habere posse naturaliter certitudinem, quæ nunquam fallat: moralis enim certitudo qualibet aliquando fallit. Hinc futura latè contingentia certò & absque omni erroris periculo præcognoscere, soli Deo, ut aliquid ipsi proprium, attribuit sacra Scriptura. Sap. c. 8. ubi dicitur de divina Sapientia: *Signa & monstra scit antequàm fiant, & eventus temporum & seculorum.* Hinc, ut ait S. Augustinus in lib. de divinatione c. 6. *In suis prædictionibus demones plerumque falluntur, cum causis naturalibus aliqua, sicut medici, aut nautæ, aut agricola, sed longè acutius, longèque præstantius ... prænoscent.*

Quæres, utrùm Angeli possint naturaliter cognoscere mysteria gratiæ futura?

R. Non possunt. Nam mysteria gratiæ futura dependent à solo divinæ voluntatis decreto. Sed actus liberi divinæ voluntatis non possunt naturaliter cognosci ab Angelis, juxta illud Apostoli 1. Cor. c. 2. *Quis hominum scit, quæ sunt hominis, nisi spiritus hominis, qui in ipso est? Ita & quæ Dei sunt, nemo cognovit, nisi spiritus Dei.* Ergo, &c.

Quæres, utrùm saltem Angeli possint naturaliter cognoscere mysteria gratiæ postquam facta sunt?

R. Mysteria illa gratiæ vel supernaturalia sunt secundum se, vel supernaturalia sunt secundum modum productionis tantum. Si primum, non possunt naturaliter cognosci ab Angelo. Ratio est, quia sunt in superiori ordine relatè ad res naturales, & ita superant captum intellectus naturalis, qualis est intellectus angelicus. Si secundum, naturaliter cognoscuntur ab Angelo, quia sunt ordinis naturalis, & ita captum intellectus angelici superare non possunt; quamquam modus quo facta sunt, quia supra naturam est, saltem clarè ab eo non possit attingi.

Hinc Angelus non potest naturaliter cognoscere hominem esse justificatum, quia non potest naturaliter cognoscere gratiam sanctificantem, cujus infusione justificatur homo. At potest naturaliter cognoscere hominem resurrexisse, videns hominem antea mortuum, nunc vivere: quamvis naturaliter non possit saltem clarè attingere modum, quo facta est hæc resurrectio.

ARTICULUS III.

Quomodo Angelus res naturales cognoscat.

Responsio I. Angelus cum solo concursu sibi connaturaliter debito cognoscit intuitivè, 1. propriam substantiam, & omnes actus suos naturales. 2. Omnes alias substantias, tam materiales quàm spirituales indistantes, seu quibus intimè præsens est. 3. Omnes alias substantias, tam materiales quàm spirituales, intra sphaeram ejus visibilitatis positas.

Ratio est, quia hæc omnia objecta sunt intelligibilia, proportionata intellectui angelico, eique sufficienter applicata ad cognitionem intuitivam, ad quam proinde præter activitatem intellectus angelici, & concursum ei connaturalem, aliquid ulterius frustra requireretur. Itaque intellectus angelicus ex intrinseca perfectione determinatus est ad claram horum objectorum ut existentium & præsentium perceptionem, ipsum de eorum existentia & præsentia in eo modo, qui ad intuitionem requiritur, certificantem; unde solo concursu, quem connaturaliter exigit, exhibitio, non potest hæc objecta non sic percipere, adeòque ea non intuitivè cognoscere.

Responsio II. Angelus non potest cum concursu sibi connaturaliter debito, & aliis, si quæ sunt, ad intuitivam

cognitionem naturaliter requisitis, intuitivè cognoscere res existentes, extra certum spatium positas: potest tamen eas quantumlibet distantes, abstractivè cognoscere, sicut & res præteritas.

Ratio primæ partis est, quia Angelus quilibet habet sphaeram visibilitatis, tantò quidem majorem, quantò excellentioris est naturæ, sed limitatam; adeòque cujuslibet Angeli potentia videndi non extenditur naturaliter nisi usque ad determinatam aliquam distantiam, ultra quam objecta existentia intueri non potest, nisi per aliquid sibi indebitum, ad intuentum confortetur.

Ratio secundæ partis est, quia homo potest naturaliter res existentes, quantumlibet distantes, abstractivè cognoscere. Ergo à fortiori potest Angelus. Et verò potest Angelus meminisse objecti absentis, quod aliàs vidit; potest & objectum abiens, quod nunquam vidit, nosse per relationem alterius Angeli, &c.

Ratio terciæ partis est, quia Angeli naturaliter reminiscuntur actuum quos elicerunt, eorum quæ gesserunt, pactorum quæ cum hominibus inierunt, &c. Quid autem ad hanc præteritorum vel absentium recordationem in Angelis, præter naturalem intelligendi vim & concursum connaturaliter debitum, requiratur, aliis quibus per otium licet, disputandum relinquimus.

Quæres, utrùm Angeli Deum cognoscant naturaliter.

R. 1. Angelus naturaliter cognoscit Deum existere. Nam naturaliter comprehendit substantiam suam. Ergo naturaliter cognoscit evidenter essentialem dependentiam substantiæ suæ à Deo creatore & conservatore, adeòque essentialem existentiam suæ cum existentia Dei creatoris & conservatoris connexionem. Non potest autem hanc connexionem evidenter cognoscere, quin simul & indivisibiliter cognoscat evidenter, non quidem intuitivè, sed abstractivè, actualem & exercitiam Dei existentiam, Ergo, &c.

R. 2. Angelus nunquam cessare potest ab evidenti cognitione, quamvis abstractiva tantum, Dei ut existentis & præsentis. Ratio est, quia nunquam cessare potest à cognitione comprehensiva sui, adeòque nunquam cessare potest ab evidenti cognitione essentialis connexionis existentiam suæ cum existentia Dei creatoris & conservatoris.

R. 3. Angelus naturaliter cognoscit evidenter, licet abstractivè tantum, pleraque perfectiones divinas. Nam naturaliter cognoscit evidenter, licet abstractivè tantum, Deum esse ens à se, ens quo nihil melius esse vel cogitari potest, ens illimitatum in omni genere perfectionis, adeòque ens æternum, immutabile, immentum, immateriale, omnipotens, &c. Hæc enim omnia evidentem habent connexionem cum aſcitate.

R. 4. Angelus non potest naturaliter cognoscere Deum intuitivè. Nam cognitio intuitiva Dei soli Deo connaturalis est. Præterea creatura intellectualis Deum intuitivè videre non potest sine lumine gloriæ. At nulli creaturæ intellectuali connaturale esse potest lumen gloriæ: alioqui creatura intellectualis esset naturaliter beata, impeccabilis, &c. quæ sunt inconvenientia.

ARTICULUS IV.

Utrùm Angeli inter se colloquantur, & quomodo.

RESPONSIO I.

Angeli colloquantur inter se.

Prob. 1. ex Script. Nam Zachariæ c. 2. dicitur: *Et ecce Angelus qui loquebatur in me, egrediebatur, & Angelus alius egrediebatur in occursum ejus, & dixit ad eum: Curre, loquere ad puerum istum.* Et Apocal. c. 7. *Et vidi alterum Angelum ascendentem ab ortu solis... & clamavit voce magna quatuor Angelis, quibus datum est, &c.* Et 1. Cor. c. 1. *Si linguis hominum loquar, & Angelorum, &c.*

Prob. 2. ex Patribus. S. Basiliius hom. in verba illa

X 2

Joan-